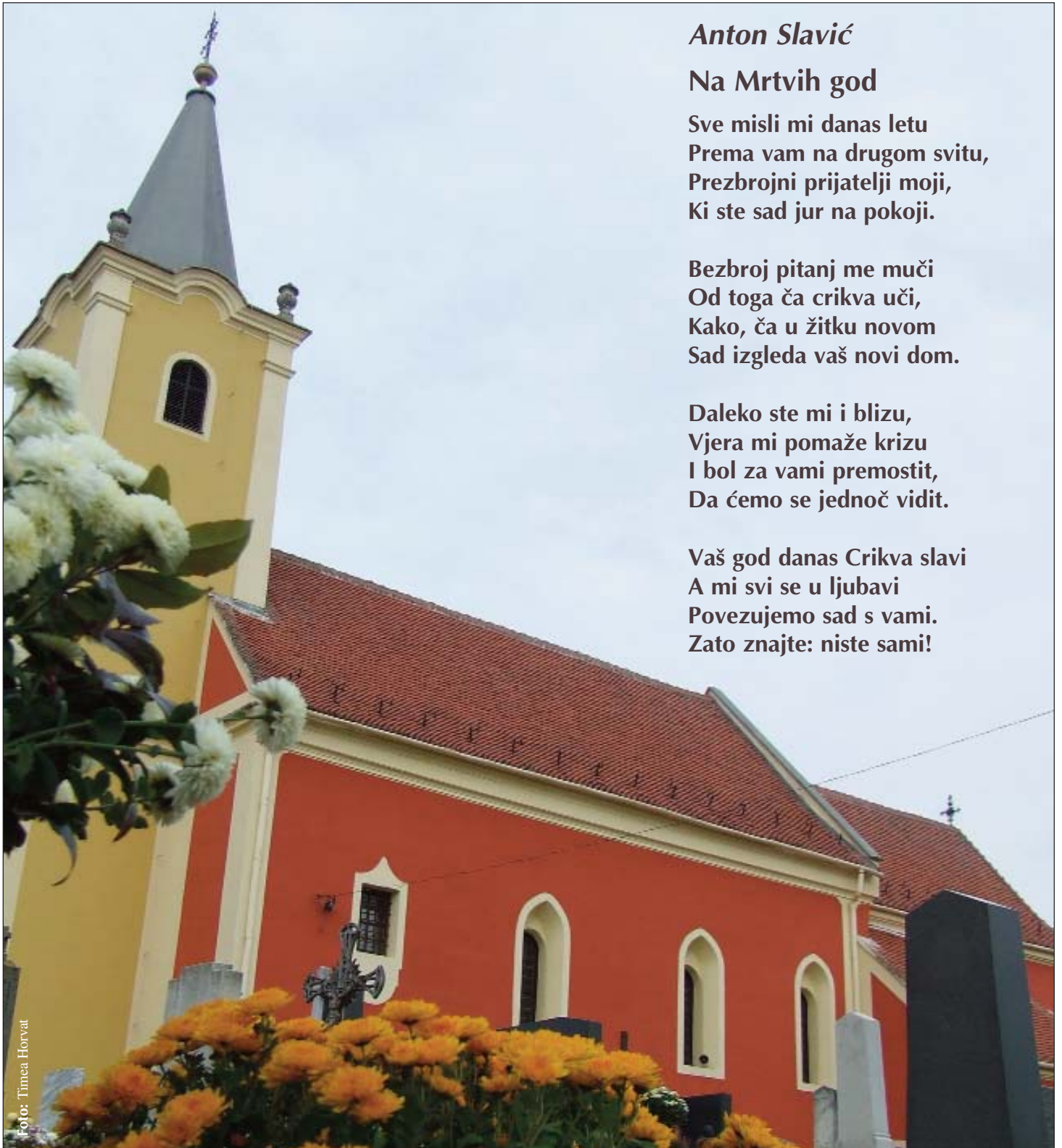

HRVATSKI *glasnik*

Godina XXI, broj 44

3. studenoga 2011.

cijena 100 Ft

Anton Slavić

Na Mrtvih god

Sve misli mi danas letu
Prema vam na drugom svitu,
Prezbrojni prijatelji moji,
Ki ste sad jur na pokoji.

Bezbroj pitanj me muči
Od toga ča crikva uči,
Kako, ča u žitku novom
Sad izgleda vaš novi dom.

Daleko ste mi i blizu,
Vjera mi pomaže krizu
I bol za vami premostit,
Da ćemo se jednoč vidit.

Vaš god danas Crikva slavi
A mi svi se u ljubavi
Povezujemo sad s vami.
Zato znajte: niste sami!

Komentar

Umjesto komentara, HVALA!

Još i nakon tjedan dana pod dojmom sam priređenog spomen-dana održanog u Serdahelu u čast Stipana Blažetina, našega pjesnika, odnosno moga oca. Prekrasan sadržajan program, prisjećanje nastavnika i djece odista je bilo dirljivo i davanje počasti na visokoj razini. Kao članica mjesne manjinske samouprave sudjelovala sam u pripremama cijele priredbe i najviše me je usrećilo kako njegovi bivši kolege, počev od domara, čistačica, kuharica, nastavnika, ravnateljice, članova samouprave, pjevačkoga zbora, kluba umirovljenika, kulturnog i športskog društva, nogometaša... pomogli su u pripremama. Netko je pravio paravan, netko se sjetio peći kolače, netko prilagoditi roman za scenu, i mogla bih nabrajati još mnogo učinjenog da spomen-dani budu tako organizirani kako bi to zamislilo i čovjek na koga se sjećalo. Dani pripreme, za vrijeme priredbe i nakon toga bili su prožeti njegovim duhom, hrvatskim ponosom, željom i veseljem, SREĆOM koju je on pronašao u svome radu, u odgoju, u predaji svega onoga što je znao, osjećao i volio s iskrenom ljubavlju. Njegova karizma, pozitivno motivirajući duh, pozitivni putokaz zračio je cijelo vrijeme, svi sudionici postali su članovi jedne zajednice u kojoj nitko nije gledao tko koliko i na koji način čini, nego je svatko sudjelovao onim što je najbolje znao i to maksimalno prema svojim mogućnostima. Jednom sam negdje pročitala „Svatko dobije učitelja kakvog zaslužuje!“ Na spomen-danu mnogi od bivših učenika zahvalili su svome učitelju što su postali nastavnici, što su se vratili u svoje rodno selo, što ih je poticao da odu na daljnje školovanje, što im je bio na pomoći kada je trebalo, što im je otvorio oči na svoje vrijednosti, na poštivanje svog jezika, kulture, rodnoga kraja. Mnogi od njih su rekli „Bio je dobar učitelj, korektan i uljudan kolega“, a sve je to mogao biti jer su mu učenici i kolege bili otvoreni prema njemu, prema novim idejama, jer ona poruka koju je on želio prenijeti, stigla je do primatelja i, po svemu sudeći, poruku su mnogi primili. Ako se sjetim samo podataka o kojima je govorila umirovljena nastavnica da u roku jednog desetljeća broj hrvatskih učitelja porastao je sa šest puta (sa 6 na 36), a spomenula je i to da „Oko njega uvijek smo osjećali nekakvu vibraciju. Bio je vrlo dobar učitelj, strog kada je trebalo, ali uljudan. Bili smo otvoreni na sve inicijative...“. Učitelj Blažetin mogao je biti ono što je bio i zbog sredine u kojem je živio i zbog ljudi s kojima je živio i radio, koji su ga prihvatili. „Kada je stigao u Pomurje, bio je „stranski“, ali je zavolio pitomi zalski kraj „kraj Mure“, u čijim je vodama namakao udicu i malo-pomalo postao „Serdahelčan“, postao je naš“ – rekao je predsjednik mjesnog HMS-a u uvodnom govoru. Na tome kraju brao grožđe u goricama, pio kapljicu u „Slamnatoh kleti“, promatrao „Hošku“, „Babu Baru“, razgovarao sa Stricem Jožom i zagledao se Suncu u oči. „Svatko dobije učitelja kakvog zaslužuje!“, ako su se serdahelski učenici i kolege sjetili učitelja Blažetina kao dobrog pedagoga, onda su oni to zaslužili, a u to uopće i ne sumnjam, i danas bi bio vrlo ponosan na svoje učenike i kolege!

Bernadeta Blažetin

„Glasnikov tjedan“

Pečuško je groblje posjetilo tisuće ljudi, sukošansko, serdahelsko, santovačko također, groblja naših sela i gradova, mojih mjestopisa i mrtvih bliskih mojem srcu. Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila im, molili smo pokraj grobova okičenih cvijećem i ukrašenih svijećama koje su dugo svijetlile u dušnoj noći.

Uz titraj svijeća, u tišini i molitvi, sjećamo se svojih pokojnika. Usamljeni i nakrivljeni, kameni, drveni, zaboravljen križ, grob zarastao u travu podsjeća nas na prolaznost i samoću. Uzmimo stručak krizanteme i postavimo na njega, tko zna čiji tamo leži sin, i njemu pripada dio svjetla iz mnogobrojnih svijeća koje trepere na suncu, u vjetru, negdje ih gasi kiša, negdje možda pada i snijeg. Svjetlost svijeća dio je svjetlosti života, obasjava i grije srca i priziva sjećanja. Sjećanja na najmilije koji nisu više s nama. Oni koje smo i poznavali toliko su nam bliski, sjećamo se trenutaka, dodira i mirisa, načina na koji je svezana marama i bila očešljana kosa, osmijeha i bijelih zubi, ruku i hoda, pogleda koji nas prati i danas kada je toliko daleko od nas. Voljeli smo ići na groblja, kao djeca, držati svijeću čvrsto u ruci dok nam je topao vosak klizio među prstima. Nismo micali ruku, gledali smo kako se stvrdnjava vosak i zateže nam kožu. Oni koji su bili bliski našim roditeljima, nama su bili tek sjena našega sje-

ćanja. U noćima djetinjstva svijeće su nas očarale svojim svjetlom, osjećali smo tek topao vosak i kao da je njegov miris lebdio oko nas. Nismo previše razmišljali o smrti, žmirkali smo zajedno sa svijećama u igri i radosti posjeta groblju na Dušni dan.

Danas kada tako rijetko klizi vosak među našim sklopjenim rukama i sve nam je teže osjetiti njegov miris, svijeće i njihovo žmirkanje više nam nalikuju govoru i kao da u svakom drhtanju svjetla vidimo bliske likove naših

Uz titraj svijeća, u tišini i molitvi, sjećamo se svojih pokojnika. Usamljeni i nakrivljeni, kameni, drveni, zaboravljen križ, grob zarastao u travu podsjeća nas na prolaznost i samoću.

dragih s kojima smo davno razgovarali. Nedostaju nam. Mijenjamo se, mijenja se naš odnos prema svjetlu svijeće. Suza klizi iz oka, i priča svoju priču davno posjećenom majčinom grobu, kojoj je duša zasigurno mirnija kada osjeti toplinu ruke na mramornoj ploči. Ne strepi toliko. Razgovor života odvija se na groblju na Dušni dan. U zemaljskoj simbiozi prepoznavamo svoju krhkost i prolaznost, osjećamo koliko griješimo i što bismo trebali ispraviti. Jesen je, zažutjela se priroda, ubrali se plodovi, skratio se dan. Vrijeme je da posjetimo svoja groblja dok nas zima ne ošine bičem hladnoće.

Branka Pavić Blažetin

KOLJNOF – Od 10. do 13. novembra, se održavaju III. Medjunarodni hrvatski književni susreti u Koljnofu s početnim programom 10. novembra, u četvrtak uvečer u mjesnom Kulturnom domu s prezentacijom knjige, dr. Igora Šipića, pod naslovom „Koljnofski susreti“. Kako i naslov zbirke povida, pjesme su se narodile prilikom posjeta Gradišću ter su kot pismeni spominki doživljajev hrvatskoga autora. Na promociju zbirke, ku je uredio i za tisak pripremio Đuro Vidmarović, a svitlo dana je ugledala ovo ljeto u izdanju Panonskoga instituta u Pinkovcu, naravno očekuje se i sam autor, splitski književnik, u društvu brojnih hrvatskih pjesnikova i pisceva. Petak se začme ujutro u devet uri sa štenjem književnikova u školskoj auli Dvojezične škole Mihovil Naković u Koljnofu, a u 11 uri sve goste prima u općinskom uredu mjesni načelnik, Franjo Grubić. Od 15 uri slijedi pohod Znanstvenomu institutu Gradišćanskih Hrvatova u Austriji, a u 18 uri u mjesnom Kulturnom domu su teme predavanj četiri jubilara: Stipan Blažetin, Augustin Blazović, Ferdinand Sinković, Josip Gujaš Đuretin. 12. novembra, u subotu u deset uri se začme djelatni dan s plenarnim raspravljanjem, ko će se nastaviti i otpodne, na temu „Na ki način moru intelektualci-književniki dati odgovore na izazove, ki nalikuju hrvatskih manjin u okruženju“. U okviru večernjega kulturnoga programa nastupa mišoviti zbor Turopoljska zvona, a potom slijedi skupno druženje. Diozimatelji III. Medjunarodnoga hrvatskoga književnoga spravišća će zbogomdati kolegama, kolegicama i domaćinom po završnom programu, nedilju dopodne.

Aktualno

Projekt razvoja hrvatskoga školstva u Mađarskoj, udžbenika, pomagala i digitalnog sadržaja

Iz Europskoga socijalnog fonda i državnog proračuna Republike Mađarske, u okviru projekta TÁMOP 3.4.1/A-08 u prvoj fazi projekta dodijeljeno je, putem natječaja, umalo 240 milijuna forinti za potrebe razvijanja obrazovanja nacionalnih i etničkih manjina u Mađarskoj. Temeljni je cilj projekta pomoći nastavu materinskoga jezika te odgoj nacionalnih i etničkih manjina. U sklopu toga složenog programa rađene su dionice kojima će se poboljšati kvaliteta obrazovanja.

Zakon LXXVII. iz 1993. godine jamči izdavanje udžbenika i metodičkih pomagala potrebnih manjinskom obrazovanju u Mađarskoj. Nadležno je ministarstvo dosada moglo financirati spomenuto isključivo iz mađarskoga državnog proračuna. Tako je iz njega u 2007. godini izdvojilo 192 milijuna forinti za potrebe svih manjina u Mađarskoj, 2008. g. 157 milijuna forinti, a 2009. g. 68 milijuna forinti. Od 2010. godine država svoje obveze podmiruje i sredstvima iz europskih fondova putem programa TÁMOP 3.4.1/A-08. U okviru „Razvojnoga plana nove Mađarske” natječajem Europske Unije, u razdoblju do 2013. godine ostvaruje se projekt potpore obrazovanju etničkih i nacionalnih manjina, i škola u kojima se školuju migranti. Sredstva Europskoga socijalnog fonda namijenjena rečenome u vrijednosti su od 2,3 milijarde forinti.

U okviru „Razvojnoga plana nove Mađarske”, projekta Ministarstva kulture i prosvjete Republike Mađarske, odobren je projekt naslova Operativni program društvene obnove. Za razvoj hrvatskoga školstva u Mađarskoj iz prvoga kruga spomenutoga projekta natjecao se „hrvatski konzorcij” što ga čine tri člana: Hrvatski vrtić, osnovna škola, gimnazija i učenički dom „Miroslav Krleža” Pečuh, kao voditelj konzorcija i nositelj projekta, Santovačka hrvatska škola i Hrvatska državna samouprava. Nositelju projekta odobrena su sredstva u vrijednosti od 34 141 136 forinti.

Kako kaže projektni menadžer Gabor Győrvári, dobivena su sredstva namijenjena cjelovitom unapređenju i razvoju manjinskoga školstva, udžbenika, pomagala i usavršavanja. Za hrvatski projekt odgovaraju tročlani menadžment: Gabor Győrvári, projektni menadžer, Joso Šibalin, stručni voditelj projekta, i Kristina Kraner, financijski voditelj. Dobivena su sredstva dijelom iz državnoga proračuna Republike Mađarske, a dijelom iz Europskoga socijalnog fonda. Uz izdavanje udžbenika tu su i prateći sadržaji koje treba ostvariti, metodika, sistem za mjerenje i vrednovanje rezultata, priručnici za pedagoge, usavršavanje pedagoga.

U natječajima mora se ispuniti i obvezatni i prateći dio. Tek će se dio sredstava utrošiti na nove udžbenike i prijevode, 60–70% dobivenih sredstava (oko 22 milijuna forinti). Ostatak sredstava namijenjen je predstavljajući udžbenika, za usavršavanja, seminare. Projekt, prvi krug, polako se približava kraju, pa se njegov završetak očekuje u ožujku 2012. godine.

Proizvod prvoga raspisa bili su udžbenici koji su već bili na listi odobreni sa strane nadležnog ministarstva temeljem prijedloga HDS-a i njegova Odbora za odgoj i obrazovanje, a bili su to rukopisi koje su imale izdavačke kuće, u našem slučaju Nemzeti Tankönyvkiadó (Poduzeće za izdavanje udžbenika) i Croatica Kft. Nije se moglo mijenjati ništa drugo dodati, tek je trebalo razraditi neke metodičke sadržaje uz napisane udžbenike. Radi se o stopostotnom financiranju projekta preko nadležnog ministarstva, šest udžbenika. Tako ćemo dobiti tri nova udžbenika i tri nove radne bilježnice. To su: udžbenik

gramatike za 8. razred dvojezičnih škola i radna bilježnica autorice Janje Živković-Mandić, što je već tiskano i u uporabi je od nove, 2011/2012. školske godine, udžbenik povijesti za 9. razred (prijevod) i radna bilježnica, te čitanka za 7. razred i radna bilježnica za škole gdje se hrvatski jezik predaje kao predmet autorice Jolanke Tišler, koji su pred tiskanjem i moći će se naručiti za školsku godinu 2012/2013. To su udžbenici i radne bilježnice koji su nedostajali iz niza kojim se koriste u nastavi hrvatskoga jezika.

Uskoro slijedi i ispis natječaja za sredstva iz druge faze TÁMOP natječaja, koja su u visini od 800 milijuna forinti, a za sredstva iz treće faze TÁMOP natječaja bit će raspisan u završnoj fazi ovoga razdoblja koji traje do 2013. godine. Njegova će vrijednost biti 500 milijuna forinti.

Kod drugoga raspisa natječaja u igri su veći iznosi. Premda se očekivalo kako će natječaji u drugom krugu biti otvoreniji, pa se nije računalo na udžbenike s liste prioriteta, izgleda kako će one (liste) biti u igri. Trenutno se sastavljaju pristignućem prijedloga sa strane škola s predmetnom nastavom i škola s dvojezičnom nastavom, a o tome se brine HDS-ov Odbor za odgoj i obrazovanje. Moraju se naći i autori i sve ostale sastavnice projekta, pa se očekuje raspis natječaja drugoga kruga.

Branka Pavić Blažetin

HRVATSKA DRŽAVNA SAMOUPRAVA | SAVEZ HRVATA U MAĐARSKOJ
Vas pozivaju da svojom nazočnošću uveličate

DAN HRVATA

koji će biti održan 19. studenog 2011. godine u Sambotelu

POKROVITELJI DANA HRVATA:
prof. dr. sc. Ivo Josipović, predsjednik Republike Hrvatske
dr. Pál Schmitt, predsjednik Mađarske

MJESTO ODRŽAVANJA PRIREDBE:
Županijski prosvjetni i omladinski centar (Szombathely, Ady tér 6)

Molimo vas da svoj dolazak potvrdite ili odjavite najkasnije
do 10. studenog 2011. godine na tel.: 00/(36) 1/303-6093 ili na e-mail: hrsamouprava@chello.hu

PROGRAM PRIREDBE

„Putevima Svetog Martina“ Izložba Milana Generalića može se pogledati u Spomen-centru Sv. Martina (Sambotel, Ul. Sv. Martina 40)

15.00 – **Sveta misa u crkvi sv. Martina** (Sambotel, Ul. Sv. Martina 40)
Svetu misu predvodi mons. Josip Mrzljak, varaždinski biskup

17.00 – **Svečano otvorenje, pozdravni govori, dodjela odličja**

Kulturni program:
„Gizdav sam da sam Hrvat ...“ hrvatske melodije i plesovi iz Gradišća

Nastupaju:
kulturne udruge, pjevački zborovi i tamburaški orkestri iz Gradišća

Obilježena dvostruka obljetnica Stipana Blažetina

Tradicionalni Pomurski hrvatski književni dani, čiji se nadnevak veže za rođendan hrvatskog književnika, pedagoga i kulturnog djelatnika Stipana Blažetina, ove godine povodom njegove 70. obljetnice rođenja i 10. obljetnice smrti u potpunosti su posvećeni njemu. Spomen-dani Stipana Blažetina u organizaciji Hrvatske manjinske samouprave „Stipan Blažetin“, Hrvatske manjinske samouprave Zalske županije, serdahelske Hrvatske osnovne škole Katarine Zrinski te Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj održani su 21–22. listopada u Serdahelu. Dvodnevno prisjećanje na književnika i nekadašnjeg učitelja, ravnatelja serdahelske škole, koji je 41 godinu proveo u pomurskom Serdahelu, obilježeno je uza sudjelovanje i nazočnost učenika i djelatnika hrvatskih pomurskih škola te uglednih intelektualaca Hrvata iz Mađarske i Hrvatske.

Spomen-svečanost hrvatske osnovne škole u Serdahelu 21. listopada

Serdahelska osnovna škola, čiji je djelatnik bio Stipan Blažetin od 1959. do 1996. g., tekuću školsku godinu posvetila je njegovu spomenu, pa u školskoj knjižnici i na likovnom odgoju već su od rujna započele pripreme na Natječaj „Sreća u tvojim očima“, odnosno na natjecanje „Tko je bio Stipan Blažetin?“, što je organizirala Hrvatska manjinska samouprava „Stipan Blažetin“ u Serdahelu u suradnji sa Županijskom manjinskom samoupravom. Nagrade natječaja i natjecanja uručene su u okviru svečanosti, predao ih je dr. Jože Takač, predsjednik Hrvatske manjinske samouprave Zalske županije. Školsku je svečanost vodila Katica Lukač Brodač, a učenici 6. razreda s Jelenom Mihović Adam pripremili su se iz književnikova životnog puta te s pjesmama koje se vežu za njegov životni put. Pjesnikovo je djetinjstvo najbliže dječjem sluhu, u doživljaje, igre ratovanja iz njegova romana Bodoljaši uživjeli su se i učenici viših razreda predstavljajući dramatisirani oblik fabule. Za scenu je prilagodila Erika Balažin Meggyesi, a učenike su pripremili nastavnici serdahelske osnovne škole. Slijedio je program novopečenih tamburaša serdahelske škole, njih je pripremio Žolt Trojko. Počast nekadašnjem ravnatelju i učitelju serdahelske škole odali su svi razredi i nastavnici postavljanjem cvijeća pred spomenik Stipanu Blažetinu. Na školskoj svečanosti bili su i učenici pomurskih hrvatskih škola, te iz Draškovca.

Prisjećanje na istaknutog djelatnika hrvatskoga narodnosnog školstva i jednog od najplodnijih književnika Hrvata u Mađarskoj

Dok je prvi dan posvećen prisjećanju Blažetinova djelovanja u Serdahelu, 22. listopada predstavljen je njegov rad u kontekstu Hrvata u Mađarskoj pa i šire. Ugledne goste pozdravio je Stjepan Turul, predsjednik mjesne Hrvatske manjinske samouprave, među njima: Silviju Malnar, prvu tajnicu budimpeštanskoga Veleposlanstva Republike Hrvatske, Ljiljanu Pancirov generalnu konzulicu Republike Hrvatske iz Pečuha, Mišu Heppa, predsjednika Hrvatske državne samouprave,

Josu Ostrogonca predsjednika Saveza Hrvata u Mađarskoj, Stjepana Tišlera, serdahelskog načelnika, te goste iz matice: Vesnu Kukavicu, predstavnicu Hrvatske matice iseljenika, Đuru Vidmarovića, predstavnika Društva hrvatskih književnika, te izaslanstvo Općine Rešetari, na čelu s načelnikom Zlatkom Agom i Ivanom De Villom, predsjednikom KLD Rešetari.

Srdačnu dobrodošlicu uputio je svim pristiglim gostima serdahelski načelnik Stjepan Tišler te u ime mjesne samouprave ukratko je spomenuo djelatni rad Stipana Blažetina kao zastupnika mjesne samouprave sve do svoje smrti. Generalna konzulica Ljiljana Pancirov povodom obljetnice obratila se nazočnima naglašujući važnost djelovanja Stipana Blažetina u cijeloj hrvatskoj zajednici u Mađarskoj, te i njegove obitelji, koja je aktivna u toj zajednici. Osvrnula se i na vri-

jednosti Blažetinih književnih ostvarenja, koja bi trebala dobiti veći odjek i u matičnoj domovini te zamolila nazočne za suradnju u tim nastojanjima, da njegova riječ bude što šire zastupljena i da se što dalje šire riječi Stipana Blažetina. Nazočnima se obratila i Vesna Kukavica prenoseći pozdravne riječi

*Izložba fotografija o životu i radu, knjiga, radova, izdanja
Stipana Blažetina*

*Na sceni ulomci iz romana Stipana Blažetina za djecu „Bodoljaši“
u izvedbi učenika serdahelske škole*

Spomen-sjednici o životu i radu Stipana Blažetina, koju je vodio Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj, sudjelovali su Marija Čerčić, Ernest Barić, Mijo Karagić, Ivan Slišurić i Đuro Vidmarović

Katarine Fuček, ravnateljice Hrvatske matice iseljenika, i spominjući intelektualnu energiju hrvatstva toga područja na kojem je i Stipan Blažetin četiri desetljeća radio, na kojem području su vrlo česti prekogranični projekti zahvaljujući načelniku Stjepanu Tišleru koji je i nagrađen od strane Hrvatske. Đuro Vidmarović u svome pozdravnom govoru podvukao je hrvatsku sastavnicu Stipana Blažetina koji je i u teškim vremenima pisao na svome hrvatskom jeziku, ili na svojoj ikavici ili na kajkavskome dijalektu. O Općini Rešetari, čije književno društvo vrlo dobro surađuje s našim Zavodom, a ovaj put je bio i izdavač nove zbirke našega pjesnika, saznali smo od načelnika Zlatka Age.

„Stipan Blažetin nije bio naše gore list, bio je „stranski“, koji je među nas došao uglavnom po nalogu politike iz pedesetih godina” – započeo je program sjećanja Stjepan Turul, predsjednik – ali je zavolio pitomi zalski kraj „kre Mure“, u čijim je vodama često namakao udicu, upijajući ljepotu krajolika, okrepljujući svoju dušu takvim trenucima. I tako je Stipan Blažetin malo-pomalo postao „Serdahelčan“, postao je naš.” Prisjećanje je krenulo od rodnoga mjesta Santova s izvedbom dramatiziranog romana Bodoļjaši, sjećanjem bivših kolega do njegovih posljednjih godina života emitiranjem portretnog filma o njemu. Na kraju svečanosti Blažetinov sin Stjepan (pjesnik) i Vjekoslav (unuk na putu pjesničkog stvaranja) interpretirali su svoju pjesmu posvećenu ocu i djedu te u završnici sudjelovali i drugi unuci recitacijom, glazbenom pratnjom i pjevanjem. Povodom obljetnice uređena je izložba relikta iz života Stipana Blažetina, njegovih objavljenih zbirki i fotografija iz njegova života i djelatnosti.

Na kraju programa sudionici spomen-dana posjetili su nadgrobni spomenik i polagali vijence. Stipana Blažetina prisjećali su se i ljubitelji nogometa organiziranjem Spomen-kupa Stipana Blažetina, naime bio je nogo-

metaš negdašnjega NK Partizana, te igrač veterana malog nogometa.

Spomen-sjednica i predstavljanje zbirke izabranih pjesama „Na istom kolosijeku”

U organizaciji Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj održana je spomen-sjednica na kojoj su stručnjaci iz područja književnosti i metodike nastave materinskoga jezika govorili o najvažnijim ostvarajima i doprinosu Blažetinova životnog djela. Dr. Mijo Karagić, kao bivši kolega, prisjećao se njegove djelatnosti općenito na polju književnosti i na polju javnog života, Marija Čerčić, kao bivša kolegica, sabrala je pedagoški rad Stipana Blažetina kroz četrdeset godina, počevši od prvih njegovih udžbenika, organiziranja metodičkih usavršavanja, izradbe raznih nastavnih pomagala, stručnih izdanja za nastavu hrvatskoga jezika do okvirnog programa za manjinske škole. Dr. Ernest Barić osvrnuo se na njegovo djelovanje na polju metodike nastave hrvatskoga jezika te odgoja mladih hrvatskih intelektualaca. Đuro Vidmarović u svom izlaganju podvukao je usporednicu između Blažetina i iliraca. Prema njegovu mišljenju on nije bio samo pedagog, metodičar, književnik, društveni djelatnik, nego sve ono što je pomoglo u uzdizanju hrvatske nacionalne manjine u Mađarskoj. Naglasio kako je Blažetin pisao i u ono doba hrvatskim jezikom kada je bio nametnut jugoslavenski unitaristički model jezika, srpsko-hrvatski ili hrvatsko-srpski. Knjigu izabranih pjesama Stipana Blažetina pod naslovom „Na istom kolosijeku”, u nakladi KLD Rešetari, predstavio je mr. Ivan Slišurić, pisac predgovora. Zbirka „Na istom kolosijeku” sadrži devedeset pjesama izabranih prema pjesnikovu sinu Stjepanu Blažetinu, profesoru i ravnatelju Zavoda. U knjigu su uvrštene pjesme iz prije objavljenih pjesnikovih zbirki, objedinjujući kronološku i tematsku nit od njegove prve

objavljene pjesme „Ptičica mala” do zadnjih „Užgimo svijeće...”. Prema predavaču, gotovo svaka pjesma u zbirci, bez obzira na temeljni motiv i formu, prožeta je mišlju o čovjeku, njegovoj sreći i patnji, o vremenu i snu, o porazu i zanosu ljepotama stvorenog i s ljubavlju. Njegovo pjesničko djelo, duhom i jezikom i umjetničkom vrijednošću pripada cjelokupnoj hrvatskoj književnosti.

Priznanje HMS-a „Stipan Blažetin” Margiti Mirić za osobit doprinos na očuvanju samobitnosti Hrvata u Serdahelu

Stjepan Turul, predsjednik serdahelske Hrvatske samouprave, uručio je priznanje Margiti Mirić, ravnateljici draškovečke osnovne škole, rodenoj Serdahelkinji

Povodom spomen-svečanosti predano je priznanje Hrvatske manjinske samouprave „Stipan Blažetin” za osobit doprinos u očuvanju nacionalne svijesti Hrvata u Serdahelu i bližoj mu okolici. Odlukom Samouprave prvo takvo priznanje dodijeljeno je Margiti Mirić, ravnateljici prijateljske škole u Draškovcu. Margita Mirić, bivša učenica i kolegica serdahelske škole, udala se u Hrvatsku, ali nije zaboravila na svoje rodno selo. Zahvaljujući njoj, dvije škole vrlo dobro surađuju. S njezinim posredstvom poklonjene su hrvatske knjige pomurskim školama, više puta je omogućila serdahelskoj djeci da u njihovoj organizaciji borave na izletima u Hrvatskoj, pozvala je pedagoge na stručno savjetovanje, održavala je hrvatski kružok u Serdahelu, sudjelovala je u europskom projektu pomurskih i medimurskih škola, svake je godine osoba poveznica i pomoć u organiziranju Hrvatskog tabora mladeži, potrebna li je bilo kakva pomoć u djelovanju Hrvatske manjinske samouprave ili škole, uvijek je na raspolaganju. Priznanje je uručio Stjepan Turul, predsjednik.

Nakovićevo naticanje u lipom govoru i recitiranju u Koljnofu

U svi kategorija prvi petroviski školari

Ovo ljeto, slično kot i lani, naticalo se je sedamdeset dice iz cijeloga Gradišća

Petroviski pobjednici, svi u zlatu: sestra i brat, Danica i Marko Handler sa sestricom Laurom Papp i bratićem Robertom Škrapićem

Dvojezična škola Mihovil Naković u Koljnofu je i ljetos jur tradicionalno dočekala i pogostila gradišćanske osnovnoškolare med svojimi zidinami, 13. oktobra, u četvrtak na Nakovićevo naticanje. Znamda nije pretiravanje kad velimo da u Koljnofu se nalazi naj-lipša školska aula, kade se je i ovput okupilo sedamdeset naticateljjev iz cijeloga Gradišća uz domaće učeničke. Pri prvjoj točki programa domaća ravnateljica škole, Agica Sarkozi je pozdravila sve goste, potom su koljnofski školski tamburaši, tančoši i kazalištarci predstavili bogati program, na kom su bili nazočni

i načelnik sela Franjo Grubić ter bivši direktor škole, Franjo Pajrić st. Potom je savjetnica za hrvatski jezik u Gradišću, Edita Horvat-Pauković informirala naticatelje i njeve učitelje o pravili Nakovićevoga naticanja u lipom govoru, tj. štanju odredjenoga teksta u gornji razredi i recitiranju za školare u niži razredi. Ujedno je predstavila i člane žirija. U dvi kategorija za niže razrede su na stolci ocjenjivačkoga odbora sidili Silvija Bucolić, bivša asistentica hrvatskoga jezika u Koljnofu ter ujedno i suradnica hrvatske redakcije austrijske televizije ORF, Tereza Daniel, umirovljena školnikovica koljnofske škole s predsjednikom žirija, petroviskim pjesnikom Lajošom Škrapićem. Za naticatelje, od 5. do 8. razreda, su odgovorni bili Zlatica Benčić, negdašnja savjetnica hrvatskoga jezika u Gradišću, dugoljetni predsjednik žirija na Nakovićevo naticanju Mirko Berlaković, bivši ravnatelj velikoborištovske škole i sad je prvi put na se zeo dužnost predsjednika žirija, akademik dr. Nikola Benčić. Dokle se je odvijalo naticanje u četiri kategorija, domaći školari su prošli na mjesni cimitor položiti vijenac i pomoliti se na spominak Mihovila Nakovića, učitelja 26 ljet dugo u Koljnofu. Za njega se piše da „je bio najveći, najznamenitiji od svih školnikov, ar je bio početak modernoga hrvatskoga pravopisa, kim je i sam pisao mnoga naučna i zabavna djela. Bio je učitelj dicit, mla-

dini i odraslim, a u crikvi vridan kantor“. Na naticanju školari 1.-2. razreda su recitali pjesme od gradišćanskih pjesnikova, isto tako kot u 3.-4. razredu. Najčešće smo čuli djela Mate Meršića Miloradića, Lajoša Škrapića, Ivana Nemeta i nove pjesničke zvijezde Gradišća, Inge Klemenšić, ka je za svoje koljnofske školare posebno napisala strofe iz žitka. U 5.-6. razredu gradišćanski tekst Zač se je svinja plakala, a u 7.-8. razredu štivo Oganj su najpr dobili školari i zadaća im je bila, nekim teška, nekim laka, po mogućnosti sve izražajnije preštati tekst. Dr. Nikola Benčić u razgovoru s HG je u zastupničtvu žirija 3. i 4. kategorije rekao: – *Iskustva su naša da su svi učitelji lipo naučili dicitu i moglo se je viditi da li se doma još govori ili ne hrvatski jezik. Treće iskustvo je nam povidalo, kako i Ugri moru dost dobro naučiti hrvatski jezik. Za svaku narodnu grupu je važno da se jedanput postavu dicitu na vagu. Svi su lipo preštali tekst, ali*

Dio naticateljjev 2. kategorije sa školnikovamicami

Dragan Fucin iz Kisega na drugom mjestu je završio naticanje

Koljnofka, Karmela Pajrić prikzame nagradu od Edite Horvat-Pauković

Roxana Nemet postala je treća u trećoj kategoriji

Recitacija Kevina Takača završila je treće mjesto u 2. kategoriji

Marci Pajrić, učenik 1. razreda u Koljnofu za svoju pjesmu je dobio posebnu nagradu u 1. kategoriji

Naticateljica Nelli Nagy iz Bizonje s mamom, učiteljicom hrvatskoga jezika, Marikom Nagy

Žiri za 1. i 2. kategoriju. Sliva Tereza Daniel, Lajoš Škrapić i Silvija Bucolić

kad bi napamet bili govorili i prez papira bi oblikovali jezik, potom bi se smili odgovoriti na nekoliko pitanj žirija, moglo bi se još točnije izmiriti i izviditi jezično znanje. Poruka Mihovila Nakovića danas bi zvučala da bi svaki školar Gradišća morao biti bolji od Ugrov u ugarskom jeziku, a isto tako dobar i u svojem materinskom jeziku!"

Do vrhunca dana, proglašenja rezultata je došlo rano otpodne za okusnim objedom. Med svimi pobjednici osebujno moramo po-

hvaliti dicu Dvojezične škole iz Petrovoga Sela, ka su u svi kategorija osvojila prvo mjesto. Tako u naticanju školarov 1. i 2. razreda u recitiranju je dostala treće mjesto Nelli Nagy iz Bizonje, drugi je postao Balint Nagy iz Kemlje, a najbolja naticateljica je bila Danica Handler iz Petrovoga Sela. U prvjoj kategoriji posebnu nagradu su dobili Luca Barilović (Petrovo Selo) i Marci Pajrić (Koljnof). U drugoj kategoriji na trećem mjestu je završio naticanje Kevin Takač iz Koljnofa, druga najbolja je bila Karmela Pajrić takaj iz Koljnofa,

Žiri 3. i 4. kategorije. Sliva Zlatica Benčić, dr. Nikola Benčić i Mirko Berlaković

a prvo mjesto je pripalo Petroviščanu, Marku Handleru. Posebnu nagradu je završila Rebeka Szedai iz Kemlje, a posebna pohvala je pripala Reki Gutecz (Bizonja), Jazmini Finta (Hrvatski Židan), Šari Egrišić (Horpač), Oliveru Kiričiu (Hrvatski Židan), Dušanu Pikneru (Hrvatski Židan) i Lauri Timar (Petrovo Selo). U trećoj kategoriji, već pri štenju, je Nardanka, učenica četarske škole Roxana Nemet postala treća, drugo mjesto je osvojila Petroviščanka Klaudija Schläffer, a prvo mjesto podijeljeno su dostali Dora Kolnhofer Nardanka, učenica četarske škole i Petroviščan Robert Škrapić. Posebnom pohvalom su priznate produkcije Isabelle Štarković iz Bizonje i Barbare Brieber iz Horpača. U četvrtjoj kategoriji Koljnofac Tamaš Tarloš je izborio treće mjesto, na drugom mjestu je zgotovio naticanje Kisežan sa prisičko-santovačkimi korijeni Dragan Fucin, a Petroviščanka Laura Papp je ovde dobila zlatnu medalju. Posebnu nagradu su mogle prikzeti Petra Kolnhofer (Nardanka i školarica iz Gornjegja Četara) ter Petroviščanka, Barbara Szabó.

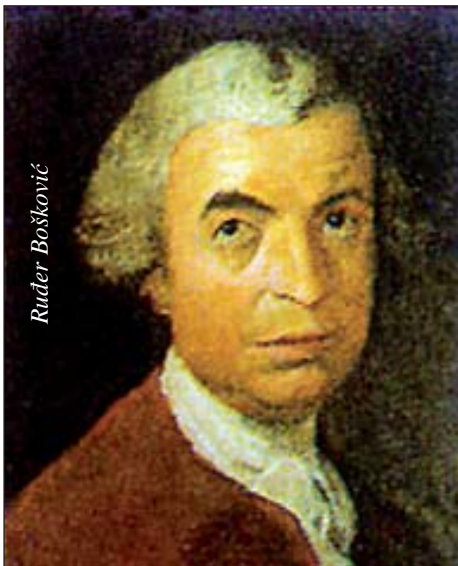
Tristota obljetnica rođenja Ruđera Boškovića

U povodu 300. obljetnice rođenja Josipa Ruđera Boškovića diljem Hrvatske obilježavaju se priredbe. Matematičar, astronom, geodet, fizičar, filozof, isusovac, meteorolog, arheolog i književnik Ruđer Bošković bio je jedan od velikih umova koji obilježava čitavu jednu epohu, čiji se utjecaj i ostavština stoljećima proučava, uče iz nje i usmjeravaju znanja naraštaja koji dolaze poslije. Bio je jedan od najpoznatijih hrvatskih znanstvenika i filozofa u 18. stoljeću, diplomat, poliglota i predstavnik modernog europskog društva. U Hrvatskoj je utemeljen institut po njegovu imenu, njegovo ime nose i srednje škole, u njegovu je čast Narodna banka 1994. g. izdala zlatne kovance na kojima je njegov lik, Boškovićev je lik i na hrvatskom dinaru, na novčanici Hrvatske nakon raspada Jugoslavije.

Ruđer Bošković i danas je nezaobilazna figura hrvatske i europske znanstvene misli, i sigurno je da će to ostati još stoljećima, a hrvatska javnost prisjetila se toga velikana s mnogim događajima, svečanim koncertom u dvorani Vatroslava Lisinskoga, zatim izložbom u Tehničkome muzeju u Zagrebu pod nazivom „Portret znanstvenika”, te projektom Dubrovačkih muzeja „Hrvatska slavi svoga genija” i tematskom izložbom u Kneževu dvoru. Riječ je o jedinstvenome cjelovitom prikazu Boškovića. Zanimljiv dio izložbe, jest Boškovićeva prepiska s obitelji, prijateljima, vlastodršcima i znamenitim znanstvenicima svoga vremena, široj hrvatskoj javnosti predstavljena je prvi put. Hrvatska je pošta izdala prigodnu poštansku marku, žig i omotnicu. U poštanskom prometu koristi se od svibnja.

Život i djelo Ruđera Boškovića

Ruđer Bošković rođen je 26. svibnja 1711. Ruđer, po dubrovački Ruđe, Josip Bošković rodio se kao sedmo dijete u obiteljskoj kući u dubrovačkoj Provaljenoj ulici. Ruđer je imao tipično dubrovačko djetinjstvo, igrao se oko Orlandova stupa. Igrajući se tako, Ruđer je umalo poginuo za potresa kada je kamena glava Svetog Vlaha pala sa stupa. Prvu školsku poduku Ruđer je dobio od don Nikole Nikea, u isusovačkom duhu. Osnovnu je školu polazio kao većina trgovačke djece u isusovačkom kolegiju gdje je učio gramatiku, humanioru i retoriku. U svemu je bio ispred svojih vršnjaka, osobito se iskazivao marljivošću, intuicijom i lakim usvajanjem gradiva, zato je s 14 godina poslan u Rim na dalje školovanje u glasoviti Collegium Romanorum (Rimski kolegij). Crkva je cijenila istaknute učenike i svesrdno ih pomagala. Prvo je tri pripreme godine proveo u novicijatu Svetog Andrije, a potom je ondje slušao retoriku. Poslije pet godina stekao je pravo prijeci u Rimski kolegij gdje je pet godina slušao filozofiju i matematiku. S 15 godina stupa u isusovački red, u Rimu završava filozofiju i teologiju, a za svećenika se zaređuje 1744. godine. U isto vrijeme dok na Rimskom kolegiju dovršava studij filozofije, počinje studirati i matematiku, fiziku i astronomiju, a ubrzo počinje i predavati na tom sveučilištu. Raspravama o Sunčevim pjegama i onima iz primijenjene matematike (poput konstrukcija sfere trigonometrije) privlači pozornost europske znanstvene i akademske zajednice, a uskoro dobiva i zadatak od pape Benedikta

XIV. da izmjeri meridijane između Rima i Riminija. Poslije ga put odvodi u Beč (gdje posreduje kao stručnjak za hidrotehniku u sporu s Toskanom i piše svoje najveće djelo “Philosophiae naturalis redacta ad unicam legem virium in naturae existentium” u kojem postavlja novi zakon sila, koji poslije razvija Michael Farady), zatim u Pariz, London (u kojem postaje član Kraljevskoga znanstvenog društva), Carigrad (sa zadatkom promatranja prijelaza Merkura i Venere), Breri (gdje izrađuje planove za tada najmoderniju zvjezdarnicu), pa sve do Milana gdje umire 1787. u 76. godini.

Bošković je napisao više od 75 knjiga kapitalnih radova iz matematike, mehanike, astronomije, optike, filozofije i književnosti.

Boškovićevo životno djelo *Teorija prirodne filozofije* (1758) daje zbroj njegovih pogleda na građu stvari i odnose u prirodi, i to, kako sam kaže, „svedeno na jedan jedini zakon sila koji postoji u prirodi”. Građu prirode Bošković tumači međusobnim djelovanjem atoma, neprotežnih i nedjeljivih točaka središta djelovanja sila. Ovisno o njihovu rasporedu u prostoru, sile između njih mogu biti privlačne ili odbojne, bez obzira je li riječ o svijetu subatomske čestice ili o svemiru.

Boškovićev uspjeh slave tri države

Boškovićev uspjeh slave tri države, ali većina izvora govori o njegovu hrvatstvu: U pismima sestri Anici govori joj kako nije zaboravio hrvatski jezik. Kad je bio u Beču 1757, uočio je hrvatske vojnike kako idu na bojište u tječku Sedmogodišnjeg rata i odmah otrčao vidjeti ih, želeći im Božju pomoć po starome

hrvatskom običaju. Talijani tvrde da je Boscovich upamćen kao Talijan. Prema tomu, rođen je u gradu križanih kultura hrvatske i talijanske, a viši sloj građanstva grada Dubrovnika (tako i Bošković) bio je pod jakim utjecajem talijanske kulture. Obitelj njegove majke došla je iz Italije, pa je bio pod utjecajem talijanskog i u životu i u karijeri. Preselio se u Italiju u 14. godini života, gdje je proveo većinu svoga života. Bošković je često govorio o Italiji kao „pravoj i slatkoj majci”, međutim poricao je da je Talijan. Naime kad je predložen kao talijanski matematičar, odgovorio je u svojoj bilješci iz „Voyage astronomique et géographique” da je „autor Dalmatinac iz Dubrovnika, a ne Talijan”.

Ivan Koprek, profesor filozofije. ovako piše o njemu: „Privlačilo ga je mnogo toga, no narav mu je uvijek bila zagledana u bitno. Nije se volio družiti sa sporednim kratkotrajnim, prolaznim. Nije ga zanimala vanjska i prolazna površnost, nego nutarnja struja i snaga.”

beta

Trenutak za pjesmu

Viktor Vida

Sarkofag II

OVDJE leži kći Andronika,
kamenoresca i pletača vrša:
Antineja zlatnih uvojaka.

Umrla je kad je Proljet
ljubicama obasula lug.
Bozi Tmine,
budite milostivi.

Ovaj sarkofag je otac njen
isklesao na brijegu.
U sjeni lovorike,
kud jaganjci dolaze na pašu.

Odavde se vidi more
i Risan Teutin.

Tišino, čuvaj moje dijete
od žamora svijeta.
Nek joj cvrčak pjeva
o blagosti sunca u vedrini.

A pod gradom nek se koplja lome
i mačevi krše.

Pedeset godina Hrvatskog instituta za povijest

Hrvatski institut za povijest prigodom obilježavanja 50. godišnjice svojega postojanja od 10. do 13. listopada organizirao je dvodnevni okrugli stol pod nazivom „Historiografija/povijest u suvremenom društvu“. Cilj je skupa bio utvrditi historiografske tendencije tijekom proteklih pola stoljeća te propitati raznolike analitičke perspektive i metode pri korištenju i obradi informacija o povijesnom naslijeđu, sagledati različite cjeline povijesno snoga prihvaćanja i promisliti odnos sjećanja, obrazovanja, politike i historiografije.

Okrugli je stol održan u obliku četiri diskusijska panela:

Historiografija, teorija povijesti i metodologija – izvorna građa i interdisciplinarnost; Historiografija i obrazovanje – povijest u nastavi i nastava povijesti; Komparativna historiografija/povijest – hrvatska povijest u drugim historiografijama i povijesti drugih naroda u hrvatskoj historiografiji; Historiografija, politika, mediji i svakodnevnica – povijesni mitovi i stereotipi.

U diskusijskom panelu Komparativna historiografija/povijest – hrvatska povijest u drugim historiografijama i povijesti drugih naroda u hrvatskoj historiografiji sudjelovao je i dr. sc. Dinko Šokčević sa Sveučilišta u Pečuahu, a naslov njegova izlaganja bio je Hrvatska povijest u mađarskoj historiografiji od 1945. do danas.

On je između ostaloga naglasio: „U mađarskoj historiografiji nakon Drugoga svjetskog rata hrvatska se povijest, barem prvih petnaest godina, prikazivala u (unitarističkom) jugoslavenskom kontekstu, a u skladu s marksističkim poimanjima povijesti naglašavala se klasna borba. Službena politika mađarskih vlasti pokušat će težiti poboljšanju odnosa sa susjednim socijalističkim državama, pa će potpomagati istraživanja o njihovoj odnosno zajedničkoj prošlosti tih naroda i Mađara u samokritičkom tonu (radovi Emila Niederhausera, Endrea Aratóa). Već na početku šezdesetih, pa poslije tijekom sedamdesetih i osamdesetih godina, mađarska će se historiografija otvoriti prema utjecajima

KERESTUR – Završavaju radovi oko obnove mjesne crkve. Obnova je iznosila domalo 22 milijuna forinti. Prva misa u obnovljenoj crkvi bit će na hrvatskom jeziku, 13. studenog, predvodit će je Blaž Horvat, rektor varaždinske katedrale, i Vjekoslav Slaviček, legradski župnik. Misno će slavlje uveličati nastup crkvenoga zbora iz Legrada.

SERDAHEL – Pečuško Hrvatsko kazalište 11. studenoga gostovat će u Hrvatskoj osnovnoj školi „Katarina Zrinski“ s lutkarskom predstavom „Zečja škola“.

zapadnih historiografskih škola (npr. francuske). Hrvatskom poviješću tih godina najviše se bavio László Katus koji je u velikoj znanstvenoj sintezi o mađarskoj povijesti (Povijest Mađarske u deset knjiga) donio vrlo objektivnu sliku hrvatsko-mađarskih odnosa. Od osamdesetih godina do danas javljaju se mnogi mađarski povjesničari koji se specijaliziraju na temu hrvatsko-mađarskih veza (Imre Ress, a od devedesetih godina Géza Pálffy, Antal Molnár, Sándor Bene i drugi).

No u udžbenicima povijesti Hrvati se vrlo rijetko spominju, još uvijek se osamstoletnoj ugarsko-hrvatskoj zajednici ne pridaje onoliko prostora koliko bi ona trebala dobiti.”

bp

Iz povijesti Hrvatskoga glasnika

Otvaranje prvoga školskoga ljeta s dvojezičnom nastavom u Bizonji

Prošloga petka med gradišćanskimi školami znamda med prvimi, otvoreno je novo školsko ljeto u Bizonji. Međutim, ovo svečevanje je dvostruko bilo važno ne samo za školare, roditelje nek i za cijelo selo, kot i za cijelo naše područje. Naime, školari prvoga razreda u Bizonji ov septembar su začeli s dvojezičnom nastavom, što zlame nuje da u Gradišću bizonjska osnovna škola je jur treća ka je prešla na ov model podučavanja. Na školski dvor u pratnji odgojiteljic, a i učenikov osmoga razreda, malo ganutljivo su dospila od čuvarnice dica ka igranje ljetos zaminjaju s udžbeniki, bilježnicami. Koliko su zrela za tu promjenu, to su pokazala svojim kratkim recitatorskim i jačkarnim dvojezičnim programom. Potom je Matija Šmatović, predsjednik mjesne Hrvatske manjinske samouprave, pozdravio nazočne i nazvao ta dan zvanarednim u povijesti ovoga sjevernogradišćanskoga naselja. Elza Hidasi, direktorica škole, je najavila da njeva ustanova je na početku ljeta dobila i titulu ekoškole od Ministarstva za čuvanje okoliša i da njevi školari u različiti tabori su ljetovali. Pohvalila je te bivše učenike 8. razreda ki su petimi uspješno položili ispit hrvatskoga jezika, s pomoću učiteljice Renate Novak. Zahvalila je samoupravi i roditeljem za pomoć da ovo školsko ljeto more 97 dice početi u potpuno obnovljenoj školskoj zgradi. Predstavljeni su novi pedagogi škole, a i razredniki.

(...)

-Tiho-

(Hrvatski glasnik, 2008/36)

Bogatstvo...

Djevojke iz Martinaca, članice KUD-a „Martinci“

Natjecanje u kazivanju stihova „Josip Gujaš Đuretin“

Martinačka je osnovna škola 17. listopada u sklopu Tjedna hrvatskoga jezika priredila tradicionalno Natjecanje u kazivanju stihova „Josip Gujaš Đuretin“, u povodu 75. obljetnice pjesnikova rođenja i 35. godišnjice smrti. U znaku velikoga jubileja ovo županijsko natjecanje – koje je spomenuta škola pokrenula 1966. godine (u godini obilježavanja 60. obljetnice rođenja i 20. obljetnice pjesnikove smrti) – ove je godine dobilo državni značaj. Naime poslane su prijavnice školama u Mađarskoj u kojima se odvija i nastava hrvatskoga jezika. Na nadmetanje su organizatori očekivali učenike iz svih škola gdje se predaje hrvatski jezik i književnost, pa su i raspisana dva natjecanja po kategorijama 1–2, 3–4, 5–6. i 7–8. razred. Dakle posebno su se ocjenjivali učenici dvojezičnih škola i učenici škola s predmetnom nastavom. Kriterij sudjelovanja bio je interpretacija jedne pjesme J. G. Đuretina i jedne iz sveopće književne baštine Hrvata.

Pokraj poprsja Josipa Gujaša Đuretina kazivali su se njegovi stihovi i poklonilo se pjesniku Podravine

U sklopu natjecanja otvorena je izložba dječjih crteža i ilustracija nadahnutih stihovima J. G. Đuretina. Odazvao se lijep broj učenika, iako smo očekivali i one koji se nisu odazvali. Tako su Vašoj urednici zbog blizine ponajviše nedostajali učenici iz lukoviške i šeljinske škole, a kao predstavnici jedine školske ustanove u održavanju HDS-a i učenici iz santovačke hrvatske škole. Natjecanju su sudjelovali učenici iz Martinaca, Pečuha, Budimpešte, Salante, Harkanja, Starina i Mohača.

Natjecanje u kazivanju stihova „Josip Gujaš Đuretin“ i Tjedan hrvatskoga jezika novčano su pomogli: martinačka Mjesna i Hrvatska samouprava, Hrvatska samouprava

Baranjske županije i Generalni konzulat Republike Hrvatske u Pečuhu i mlin iz Šeljina. Nazočne, među njima i generalnu konzulicu Ljiljanu Pancirov, predsjednika HDS-a Mišu Heppa, voditelja Ureda HDS-a Jozu Solgu, pozdravila je ravnateljica martinačkoga Hrvatskog vrtića, osnovne škole Ruža Hideg. Pojasnila je kriterije natjecanja, a potom smo svi zajedno uživali u recitalu učenika martinačke škole kojim je osvijetljen lik i pjesnički rad velikoga martinačkog pjesnika. Recital je sastavio Stjepan Blažetin, ravnatelj Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj. Naime obilježavanje ove velike književne obljetnice Hrvata u Mađarskoj, koja je započela polaganjem vijenaca na pjesnikov grob 2. svibnja na dan njegove smrti, dio je godišnjeg programa Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj te se priprema proslava dana knji-

ževnikova rođenja uz predstavljanje zbirke pjesama u izdanju Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj i spomen-skup u suradnji s martinačkom školom, što će se održati u prosincu. U ime ocjenjivačkih sudova djeci i nastavnicima, gledateljima obratio se predsjednik ocjenjivačkog suda u kategoriji predmetnih škola dr. sc. Ernest Barić i predsjednik ocjenjivačkog suda u kategoriji dvojezičnih škola mr. sc. Stjepan Blažetin.

Zahvalili su učenicima i nastavnicima na pripremi. Bilo bi još bolje da je bilo više kazivača posebno u kategoriji 1–2. razreda škola s predmetnom nastavom. Uz Đuretinove, kazivali se stihovi Grigora Viteza, Stanislava Femenića, Stipana Blažetina, Marka Dekića, Ratka Zvrka, Luke Paljetka i mnogih drugih pjesnika iz riznice hrvatskoga dječjeg pjesništva suvremenog izričaja. Malo više pozor-

Natjecanje u kazivanju stihova „Josip Gujaš Đuretin“, u povodu 75. obljetnice pjesnikova rođenja i 35. godišnjice smrti, okupilo je mnoštvo kazivača stihova iz cijele Baranjske županije pa i šire; došli su učenici i iz budimpeštanskog HOŠIG-a

nosti treba posvetiti dikciji i smislu, ali rezultati su bili dobri. Učenici su bili na visini zadatka i svi su svoje izabrane pjesme kazivali do kraja, nitko nije prekinuo kazivanje.

Ocjenjivački sud u kategoriji dvojezičnih škola primijetio je kako je pjesništvo Josipa Gujaša Đuretina dosta teško za niže razrede, ali da su se djeca vrlo dobro nosila kada su kazivali stihove po vlastitom izboru, a starijim kazivačima Đuretinova je poezija bliska, pa su se dobro nosili s interpretacijom njegovih stihova. Potom su podijeljene nagrade i priznanja najboljima, ali i svim sudionicima natjecanja.

U kategoriji dvojezičnih škola, učenike je vrednovao ocjenjivački sud u sastavu Ljiljana Pancirov, Vera Kovačević i Stjepan Blažetin.

Najbolji kazivači stihova u svim kategorijama (prva tri) pred objektom Vaše urednice

1–2. razred

1. Martina Lipošćak, Budimpešta
2. Milena Marinković, Budimpešta
3. Emese Bödő, Pečuh

3–4. razred

1. Regina Várnai, Martinci
2. Diana Tević, Pečuh
3. Kristian Dernik, Pečuh

5–6. razred

1. Darko Hohner, Pečuh
2. Eva Brozović, Martinci
3. Luca Balaž, Martinci

7–8. razred

1. Emin Aliustić, Pečuh
2. Ante Skenderović, Budimpešta
3. Abel Perjaš, Martinci

U Kategoriji škola s predmetnom nastavom, ocjenjivački je sud radio u sastavu: Branka Pavić Blažetin, Ernest Barić i Mišo Hepp.

1–2. razred

1. Danica Sidonja, Mohač
2. Karina Križić, Salanta
3. Mate Turčanji, Mohač

3–4. razred

1. Attila Körmendi, Harkanj
2. Róbert Árpád Kedves, Starin
3. Dzsenerfer Stefani, Harkanj

5–6. razred

1. Krisztina Fekete, Harkanj
2. Enikő Bognár, Starin
3. Réka Rendes, Salanta

7–8. razred

1. Krisztina Juhász, Harkanj
2. Lívía Palkó, Harkanj
3. Boglárka Sipoczi, Salanta

Tjedan hrvatskoga jezika u martinačkoj školi

Svečanost i izložba uz Dane kruha već se tradicionalno priređuje u martinačkoj školi u sklopu Tjedna hrvatskoga jezika koji je ove godine održan od 17. do 21. listopada. Uza Svjetski dan kruha koji se slavi 16. listopada, Dane zahvalnosti kruhu i plodovima zemlje projekt je koji već godinama ostvaruje sa svojim učenicima prijateljska škola iz Hercegovca, što je dalo poticaj martinačkoj školi da od prošle godine priređuje svečanost i izložbu proizvoda od brašna uza Svjetski dan kruha – kaže nastavnica Ljubica Kollár Vuković dodajući kako je priredba prihvaćena i od djece i šire u obiteljima i nastavničkom zboru. Kolače i kruh raznoraznih oblika, prave male krušne i umjetničke kreacije pekle su bake, učiteljice, mame. Našao se među njima i jedan tata. Kruh, točnije ovu malu izložbu radova, blagoslovio je martinački župnik Augustin Darnai. Uz prigodan recital predstavljeni su krušni proizvodi, a usto odigrana je i kratka igra putem koje su se djeca mogla upoznati s nekadašnjim načinom pripremanja i mijesenja kruha, a tu je bio i školski zbor koji je prigodnom pjesmom uvećao ovu svečanost. U sklopu Tjedna održan je niz priredaba, natjecanja. Prvi dan je tradicionalno u znaku županijskog natjecanja u kazivanju stihova, drugi dan u znaku najljepše bilježnice, natjecanja u pravopisu, kvizova... Svake godine ugošćuju se učenici i djelatnici prijateljske škole iz Hercegovca te se organizira sportsko druženje u mjesnoj sportskoj dvorani i kulturni program u mjesnom domu kulture.

Športskom druženju već nekoliko godina, raznim nadmetanjima pa i u rukometu i nogometu pridružuju se i učenici iz fočke i mameličke škole. Tako je bilo i ove godine.

Beta

SERDAHEL, ZADAR, PEČUH – Ove će se školske godine navršiti već jedno desetljeće otkako je započela suradnja između Hrvatske osnovne škole „Katarina Zrinski” i Sveučilišta u Zadru, u okviru koje 20 studenata Odjela za izobrazbu učitelja i odgovajateljica hospitira tjedan dana u serdahelskoj ustanovi, odnosno održava ogledne sate. Zadarsko sveučilište jednako tako dobro surađuje i sa Sveučilištem u Pečuhu. U to pomursko naselje 10. studenoga stiže 14 profesora Sveučilišta u Zadru, na čelu s pročelnikom Odjela za izobrazbu odgojitelja dr. Robertom Bacaljem, a sutradan odlaze u pečuško sveučilište kako bi razmotrili nove mogućnosti suradnje narečenih ustanova. Zadarski studenti na praksu koju će imati u serdahelskoj ustanovi stižu 13. studenoga, ondje će boraviti tjedan dana i sudjelovati u nastavi hrvatskoga jezika.

SAMBOTEL – Odsjek za hrvatski jezik i književnost ljetos svečuje 20. obljetnicu postojanja, dokle Odsjek za ruski jezik i književnost sad slavi 40 ljet svojega osnutka, Instituta za slavensku filologiju na Zapadnougarskom sveučilišću, u sambotel-skom Sveučilišnom središću Savaria. Proslava dvostrukoga jubileja se priređuje 11. novembra, u petak u zgradi Sveučilišća (Sambotel, Trg Berzsényi 2. na I. katu u velikoj dvorani) početo od 14 uri sa svečanimi govorima, kulturnim programom, svečanim prijemom i druženjem.

HRVATSKI ŽIDAN, PLAJGOR – Hrvatsko katoličansko omladinsko vjersko i kulturno društvo Hrvatskoga Židana, 11. novembra, u petak uvečer Vas poziva na tradicionalno shodišće s laternom u susjedni Plajgor, u čast Svetoga Martina. Noćnu vjersku povorku i ovput će peljati vjeroučiteljica Židanka, Žužana Horvat, ka će se ganuti za večernjom mašom. Pred židansku crikvu u 17.30 uri čekaju male i velike hodočasnike, a na hataru Plajgora će Židance pozdraviti načelnik sela Vince Hergović i otjeljati je u mjesnu crikvu Sv. Martina. Za kulturnim programom svi diozimatelji su pozvani na gošćinu u Kulturni dom.

ALJMAŠ – U aljmaškome Društvenom domu Fiedler 5. studenoga 2011, s početkom u 17 sati dr. Mihály Sövény održat će predavanje o povijesti Antunovićevih obitelji. Organizatori srdačno pozivaju sve zainteresirane, ulaz na priredbu je slobodan.

PEČUH – Kako za Hrvatski glasnik kaže Marija Bošnjak, voditeljica Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoae, u crkvi na Đukiću, 12. studenoga, s početkom u 16 sati zbor će održati koncert marijanskih pjesama.

Berbeni bal

Stigla je jesen, obitelji na selu koje imaju svoj vinograd započinju berbu grožđa. Kao i svake godine u Hrvatskoj gimnaziji Miroslava Krležu u Pečuhu, i ove se godine održao tradicionalni berbeni bal, i to 14. listopada tekuće godine. Prvi put se dogodilo u povijesti škole da su dva razreda bila odgovorna za organizaciju: 10.A i 10.B sa svojim razrednicima Janjom Živković-Mandić i Oskarom Bollom.

Pripreme smo započeli sredinom rujna. Profesorica Janja imala je dobru zamisao, da ove godine program ne bude obična berba, nego da obradimo temu na drugačiji način, i uzmemo likove iz mitologije pomoću manje-više poznatih književnih djela vezanih uz berbu, vinograd, vino... Čuli su se Kantančičevi, Vidričevi, Matoševi, Vitezovičevi stihovi. Na taj se način riješio problem o monotonom sadržaju koji se iz godine u godinu ponavljao. Razrednica je podijelila i uloge, pa je satima slušala svačije tekstove, a kada je već svatko naučio svoj tekst napamet, započele su probe na pozornici. Najprije su plesači uvježbavali svoje koreografije: vile su plesale na Vivaldievu „Jesen“, muške bunjevačke plesove plesali su dečki koji su igrali likove iz mitologije (satiri, pastiri, Pan), a članovi folklorne skupine su plesali pomurske plesove. Uvježbavanje plesova pomogli su nam profesori Grga Kovač i Đuro Jerant, ali su nam mnogo pomogli i svirači jer bez svirke ne bi bilo ni plesa. Kada je već svatko uvježbao svoj dio, počele su probe u školskom predvorju gdje je poslije bio i program koji je bio uokviren: mitološka priča s vilama, satirima, pastirima, Panom, i najvažnijim likom – bogom vina Dionizom obuhvaćala je narodno veselje u sredini programa. Na kraju programa pak uslijedilo je zajedničko kolo s gledateljima i pozvanim gostima.

Na dan programa i bala, tj. u petak prije podne okitili smo cijelu dvoranu, pozornicu i školska ulazna vrata. U velikim količinama donosili smo jesenje plodove, a u kićenju su

Dioniz, bog vina, na pozornici pečuške škole

nam pomagale i profesorice: Rita Magyar, Ana Dujmov, Lidija Stanić i Žanetina mama, koje su nam pomagale i u izradbi nekih maski. Za nošnje, kao i uvijek, pobrinula se učiteljica Vesna Velin, a mitološki likovi trebali su se uglavnom pobrinuti za svoju odjeću. Bili su jako smiješni, pogotovo polunagi satiri s dlakavim nogama i rogovima, a najkćeniji je bio ipak Dioniz, koji je bio glavna zvijezda večeri. Program je dobro uspio, što se i očekivalo, s obzirom da smo jako mnogo vježbali.

Nakon programa teren je preuzeo Orkestar „Juice“ i otpočeo je bal. Svatko se dobro

osjećao, naši su razredi izuzetno mnogo plesali. Ne smijemo zaboraviti ni naše roditelje koji su nam mnogo pomagali, za vrijeme bala u bifeu su prodavali piće, sendviče i kolače, pa smo tako pribavili dosta novaca za sljedeći razredni izlet.

Za taj uspješni program zahvaljujemo i roditeljima koji su ispekli kolače i razrednicima koji su nas pripremili za nastup i proveli toliko vremena s nama na probama.

*Mirjana Šarošac, Marko Žilinski,
Dorottya Talos, Adrijan Kapošić,
učenicima 10.A i 10.B razreda
Foto: Ákos Kollár; S. B.*

Razredi 10.A i 10.B sa svojim razrednicima Janjom Živković-Mandić i Oskarom Bollom

Most prijateljstva Gradina–Lukovišće

Učenici gradinske osnovne škole 3. listopada prešli su preko „Mosta prijateljstva” do svojih lukoviških vršnjaka, te proveli pet dana u druženju. Sve to omogućio je Projekt „Most prijateljstva Gradina–Lukovišće” IPA programa za prekograničnu suradnju Mađarska–Hrvatska čija vrijednost iznosi umalo šezdeset tisuća eura. Nositelj je Projekta Osnovna škola iz Gradine, a projektni je partner Osnovna škola iz Lukovišća.

Cilj je Projekta očuvanje hrvatsko-mađarske tradicije i jezika koji se njeguju u obje škole. Projekt obuhvaća razmjenu djece iz Gradine i Lukovišća, međusobno pohađajući nastavu u školama. Upravo takvo gostovanje ostvarilo je 15 gradinskih učenika sa svojim lukoviškim pratiteljima, saznali smo od projektne menadžerke Anice Popović Bicak, nastavnice hrvatskoga jezika u lukoviškoj školi. Gosti iz Gradine bili su smješteni u gostinjskim sobama kraj škole. Prijepodne su zajedno s učenicima lukoviške škole pohađali redovitu nastavu, a popodne i navečer su im nudili razni programi: plesačnica, predavanje gajdaša Pave Gadanjija, etnografa Đure Frankovića, športsko natjecanje, nizanje bisera, izlet u Siget, obilazak poučne staze Nacionalnog parka Dunav–Drava, posjet lukoviškoj crkvi, zavičajnoj kući, koncert Orkestra Drave.

Prije podne su učenici pohađali redovitu nastavu u razrednim odjelima kojima su pri-

padali. Nakon objeda, sve do kasnih večernjih sati, bile su organizirane radionice, susreti i izleti za naše učenike, kao i za sve njihove učenike koji su neposredno uključeni u ovaj projekt. Tako su oni svi skupa prošli kroz radionice narodnih plesova Podravine i kroz radionicu izradbe nakita od raznih materijala. Susreli su se s poznatim Hrvatima toga kraja: s majstorom gajdašem Pavom Gadanjijem i književnikom i etnografom Đurom Frankovićem. Posjetili su hrvatsku zavičajnu kuću i katoličku crkvu u Lukovišću, grad Siget i nacionalni park u Brlobašu. Tu su učenici imali cijelo poslijepodne organiziranu nastavu u prirodi. U petak, nakon redovite nastave, organizirana je završna svečanost u predvorju škole. Postavljena je izložba fotografija svega onoga što su vidjeli i doživjeli tijekom toga radnog tjedna. Potom je slijedila priredba gdje su učenici pjevali, recitirali, čitali, plesali.

beta

Kakvi su dojmovi gostujućih učenika iz Gradine, svjedoče ovi radovi što nam je poslala Anica Popović Bicak

Utorak, 4. listopada 2011.

Dragi moj dnevnič

Rano sam ustala. Bila sam jako umorna jer smo mi cure kasno zaspale. Znala sam da me čeka naporan dan. Imala sam 4 zanimljiva nastavna sata. Naučila sam nešto mađarskog, što mi je bilo najvažnije, zbog toga sam i došla u ovu školu.

Nestrpljivo sam čekala da vidim tu najstariju kuću u Lukovišću. Nakon šetnje kroz selo došli smo do nje. Kad sam je ugledala, iznenadila sam se kako izgleda. Iako ima krov od slame i pod od žute zemlje, ipak izgleda kao nova.

Vidjela sam kako su ljudi živjeli u prošlosti. Jedna je žena tkala za strojem, a pored nje je bila beba u drvenoj hodaljci. U drugoj prostoriji je djed pravio nekakve papuče.

Meni se sve to skupa jako sviđjelo. Vratila sam se pomalo umorna u školu i tu slasno pojela sendvič. Ostatak dana sam provela u druženju i igri s prijateljima.

Bio je ovo za mene dan kojeg ću se dugo sjećati.

Andrea Siladi, 5. r.

Izradila: Dijana Kovačić
iz Firčehaza

Lukovišće, 4. listopada 2011.

Zavičajna kuća

Na kraju ovog sela
ima jedna kuća mala,
neugledna, trošna, ali
za nas Hrvate jako važna.

Više od sto godina ona je ovdje:
zemljani pod, slamnati krov
i puno starih predmeta
ukrašava taj dom.

U njoj se osjećaš
kao u prošlom vijeku.
Njezine prostorije su male,
ali svakom srcu drage.

Sad mi je sasvim jasno,
i reći ću svima u Gradini glasno;
Zašto je kućica ova
zavičajni muzej iz snova!

Adriana Matej, 4. r.

Četvrtak, 6. listopada 2011.

Izlet u prirodu

U rano poslijepodne, po sunčanom vremenu krenuli smo na izlet u prirodu. Znali smo da će put biti dug i naporan, S nama su krenuli i učenici iz lukoviške škole, koji će nas za tjedan dana posjetiti u Gradini. Formirali smo kolonu po dvoje i krenuli na put.

Negdje na polovici puta sačekala nas je ravnateljica škole i povela na poučnu stazu. To je, ustvari, njihov nacionalni park. Ona nam je govorila o biljkama i životinjama koje tu možemo pronaći i vidjeti. Bilo je tu mnogo poučnoga, čak i otrovni cvijet – jesenski šafran. Najzanimljivije nam je bilo vidjeti hrast, star više od 300 godina. Toliko je velik i širok da je bilo potrebno sedmero učenika da se uhvate za ruke da bi ga obuhvatili.

Kad smo to završili, krenuli smo do susjednog sela koje se zove Brlobaš. Tu smo se malo odmorili i sačekali autobus kojim smo se vratili u školu. Tek tada smo shvatili koliko smo se umorili. No nije nam žao jer smo puno toga korisnog vidjeli i naučili!

*Dijana Nenadović
i Dino Duvnjak, 5. razred*

Bunjevačko proštenje u Gari

KUD Sumarton u Bačkoj

Jesen je vrijeme berbenih zabava, zatim Martinja, ali i drugih kulturnih priredaba, pa i proštenja. U bačvanskome naselju Gari i dva proštenja godišnje, jedno na Petrovo, a drugo bunjevačko, koje se slavi povodom blagdana Svetog Luke. Tako je u organizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave 22. listopada 2011. godine u Gari uz misno slavlje na hrvatskome jeziku priređen i prigodni kulturni program. Svečanost je počela misom na hrvatskome jeziku koje je predvodio santovački župnik Imre Polyák, a suslužio garski župnik Zoltán Kiss. Na poziv domaćina i organizatora, misa je uljepšana pjevanjem pučkoga crkvenog pjevačkog zbora iz Santova, u pratnji santovačkog kantora Zsolta Siróka na orguljama.

Nakon mise, program je nastavljen u mjesnom domu kulture. U okviru redovitih godišnjih kulturnih turneja, koje se ostvaruju na poticaj i uz materijalnu potporu Hrvatske državne samouprave, a poradi razmjene kulturnih sadržaja, te boljeg povezivanja i upoznavanja hrvatskih regija u Mađarskoj, bunjevački Hrvati u Gari toga dana ugostili su KUD „Sumarton” iz Pomurja.

Okupljene je srdačnim riječima pozdravio Martin Kubatov, predsjednik Hrvatske manjinske samouprave, među njima posebno goste iz Sumartona, jednako kao i Ljiljanu Pancirov, generalnu konzulicu Republike Hrvatske u Pečuhu, Mišu Heppa, predsjednika Hrvatske državne samouprave, načelnika sela Bélu Faa, župnika Lászla Kissa i druge, koji su svojom nazočnošću uveličali garsko slavlje.

Zahvalivši na pozivu, domaćinima i publici obratili su se Jože Đuric, predsjednik sumartonske Hrvatske manjinske samouprave, i Ladislav Gujaš, predsjednik Društva Horvata kre Mure, te ujedno najavio cjelovečernji program, u kojem su i sami sudjelovali svirajući odnosno pjevajući u izvornoj narod-

Sumartonski tamburaši

noj nošnji. Kako smo čuli, posrijedi je većinsko hrvatsko naselje, jer Hrvati u Sumartonu i danas čine 60 posto žitelja, čuvaju i njeguju svoje tradicije.

Gosti iz Sumartona predstavili su se uglavnom s pjesmama, plesovima i običajima svoga užeg zavičaja, ali i drugim hrvatskim koreografijama. Nastupile su dječja, omladinska, odrasla plesna skupi-

na i pjevački zbor u pratnji tamburaša, te puhački i tamburaški orkestar. Samostalnim blokom predstavio se i Tamburaški sastav „Sumartonski lepi dečki”. Goste iz udaljene hrvatske regije, ali po osjećajima o pripadnosti jednom stablu itekako bliske, s kulturnim i jezičnim posebnostima Hrvata kajkavaca, domaća je publika primila vrlo srdačno. Nagradivala ih je velikim pljeskom, više nego oduševljena milozvučnim glasom, dirljivim pjevanjem devetogodišnjeg Aleksa Kuzme, koji je otpjevao nekoliko pomurskih hrvatskih pjesama.

Domaćin i gosti, slijeva Jože Đuric, Martin Kubatov i Ladislav Gujaš

Uime domaćina Martin Kubatov zahvaljuje gostima

Sumartonski lepi dečki

Nakon programa, odnosno zajedničke večere, druženje je nastavljeno uz proštenjski bal i, naravno, dobru kapljicu vina. Za dobro raspoloženje pobrinuo se tamburaški orkestar „Bačka” i Krunoslav Kićo Agatić iz Tukulje. Njima su se s jednim blokom priključili i „Sumartonski lepi dečki”, pa je zabava, na kojoj se okupio velik broj mladeži iz Gare i okolnih naselja, kao i uvijek, potrajala do zore. Dodajmo kako je gostovanje pomurskih Hrvata iz Sumartona u Gari ostvareno s materijalnom potporom Hrvatske državne samouprave i Državnog fonda „Sándor Wekerle”, a gosti su svoje domaćine pozvali na uzvratno gostovanje u Sumarton povodom Martinja.

Tekst i slika: S. B.

Hrvatski dan u Foku

Starinski Tamburaški orkestar i pjevačice „Biseri Drave“

U Foku se 24. rujna na ovogodišnjemu Hrvatskom danu okupilo mnoštvo ljudi. Ljubica Gergić Weber, predsjednica tamošnje Hrvatske samouprave, bila je zadovoljna. Kako veli, Hrvata u Foku ima sedamdesetak i vole se okupljati i družiti te su ljubazni domaćini svima koji sudjeluju njihovu godišnjem Hrvatskom danu. Na misi koju je uz mjesnoga župnika (Šeljinac Sándor Horváth) služio martinački župnik Augustin Darnai, okupio se lijep broj vjernika i iz Foka i okolnih hrvatskih naselja. Ondje je to jedna od rijetkih prilika kada ima i bogoslužja makar i dijelom na hrvatskom jeziku, naime misa je bila i na mađarskom, a dijelom i na hrvatskom jeziku uz pjevanje martinačke kantorice Ančike Gujaš i njezin prekrasni glas. Na svega pet

kilometara od Martinaca i otprilike toliko od Starina, ovo tradicionalno mađarsko naselje napučeno vjernicima reformatima, naseljavaju Hrvati koji su ženidbom ili udajom iz okolnih hrvatskih sela dospjeli u Fok i ostali živjeti u njemu. Družimo se i imamo mnoštvo prijatelja, posjećujemo hrvatske priredbe ovdje u regiji i šire, kaže Ljubica Gergić Weber, pa su mnogi danas došli s nama slaviti. Proslavili smo i našu seosku bučuru (proštenje), u lipnju, hodočastili u okolnicu Zadra i posjetili spomenik žrtvama Domovinskog rata u Filipjakovu...

Hrvatski dan u Foku održava se uvijek pretposljednje rujanske subote te ga mirno već sada možemo zabilježiti u kalendar događanja Hrvata u Mađarskoj za godinu 2012.

Održava se otkada je u Foku utemeljena Hrvatska samouprava.

Naselje je prelijepo uređeno, katolička i reformatna crkva, a Hrvati u njemu stanuju gotovo u istoj ulici. Kako ništa ne bi bilo prepušteno slučaju, brinuli su se zastupnici fočke Hrvatske samouprave. Pri pomoći su bili bilježnica Gabriela Skrajčić Fenyösi i seosko poglavarstvo te neumorna voditeljica Teledoma Kristina Petrinović. Ona i Ljubica čine spregu koja itekako uspješno djeluje. Kako nam kaže, nedavno su boravili u Brodan-

cima, naselju s kojim Fok održava veze već dugih 25 godina i sudjelovali ovogodišnjoj Olimpijadi starih športova na kojoj je fočka družina postigla zapažene rezultate napose u disciplini bacanja kozana.

Suradnja s Brođancima započela je kada je izaslanstvo Olimpijade starih športova 1986. godine gostovalo u Sigetu, na tamošnjim igrama Musola i upoznalo se s Fočankom Ljubicom Kovač. Od tada traje prijateljstvo i suradnja. Tako su i ove godine Hrvatski dan u ime izaslanstva organizacije Olimpijade starih športova u Brođancima počastili njezin tajnik Željko Perlić i Stjepan Loinjak, uz njih bila je tu i generalna konzulica Ljiljana Pancirov koja je održala i govor, voditelj Ureda HDS-a Jozo Solga, i mnogi drugi, a u večernjim satima iz Kerestura je na priredbu pristigao i predsjednik HDS-a Mišo Hepp.

U folklornom programu sudjelovali su KUD „Martince“: orkestar, plesači i ženski pjevački zbor „Korjeni“, starinski Tamburaški orkestar i pjevačice „Biseri Drave“ te Mješoviti pjevački zbor Hrvata iz Harkanja. Nezaboravni, kao i svake godine, ostali su tamošnji kolači kojima nema premca nadaleko, a jednako tako i večernji bal uz martinačku „Podravku“.

Program je ostvaren uz potporu Zaklade „Sándor Wekerle“ i Zajednice podravskih Hrvata.

Članovi KUD-a „Martince“

Trgadbena povorka u Koljnofu

Veselje i dobra volja nije falila 1. oktobra, u subotu s koljnofskih ulic, jer zahvaljujući brojnim mjesnim aktivistom, školarom i mališanom iz čuvarnice, još jednoč je jesen pozdravljena s konji, koli, traktori i sričnjaki, ki su očigledno i kušali dobre čerljene i zlatne kapljice koljnofskoga slavnoga vina s Gorice.

Foto: - Tiho -

